

commissionen, isald den fandt en saadan Affattelse partiss, da at kjende i Sagen, men at man ogsaa kun da skulde bebyrde dem med de Udgifter, der ere temmelig besvarende, ligesom det ialtsald ogsaa er meget ubehageligt for vedkommende Giere, at skulle betale for at faae deres Eiendom bestemt til en fast Værdi.

Ordføreren: I Anledning af den ærede Forslagsstiller's Bemærkning ved den høitærede Finansministers Foredrag, og forsaavidt han har henviist til, at Forslaget gaaer ud paa at fastsætte en Frist af 4 Aar, samt har bemærket, at man ialtsald kunde skyde Terminen ud, maa jeg dog bemærke, at Forslaget gaaer ud paa at slaae Forholdene fast, saaledes, at naar denne Tid løber ud, skulde man i Kraft af Loven fuldføre det Værk hvorom der er Spørgsmaal, uden Hensyn til, hvorledes Forholdene til den Tid stille sig, om de ere forandrede, eller om Tiden vel egnede sig til at gennemføre et saadant Værk, som det, hvorom der her er Tale. Det er nu Noget, som man, hvorledes man end betragter Afsløsningsspørgsmaalet, ikke skal gjøre; man skal ikke foregribe Fremtiden og spille det store Lotteri med Hensyn til, hvorledes Forholdene ville stille sig om flere eller færre Aar ud i Fremtiden. Der er Ingen, der veed, hvorledes vore politiske Forhold da ville være, der er Ingen, der veed, hvorledes vor finansielle Tilstand da vil være, og vi skulle dog vel vogte os for, paa en saadan Maade at foregribe Fremtiden. Det Gæste, hvorom der derfor efter min Formening kan være Tale, er at fremme det, der umiddelbart ligger for, og som er fremført igjennem Udvalgets Fleertals Forslag. Dersom man altsaa finder det, og at det er en Sag, der fortjener at fremmes, og at den bør fremmes, ja, saa fremme man den, derved er der ikke nogen Fare, og lade det da beroe til Fremtiden, hvorvidt den maatte bringe saadanne Forhold, at man finder det rigtigt, at gaae ind paa det langt betænkligere Spørgsmaal om Tiendens Afsløsning.

Solberg: Det være mig tilladt, blot at fremsætte nogle faa Bemærkninger i Anledning af nogle Uttringer, der ere skeete med Hensyn til mit tidligere Foredrag. Jeg skulde saaledes først svare den ærede 2den Landsstings-

mand for 7de Kreds (Nyholm), at han har aldeles taget feil, naar han troer, at jeg, naar jeg har sagt, at jeg har talt med mange Tiendeydere, som ønske at see deres Tiende afløst, da kun skulde have talt med mine Beskjendter i Fyen. Det er langt fra; jeg har netop talt med flere Bønder fra forskjellige Egne, og navnlig ogsaa fra Jylland, der ønske, at man vil gaae ind paa det Forslag, der foreligger. Naar jeg med Hensyn til den anden Ting har været af en anden Anskuelse end den høitærede Finansminister, har jeg udtrykkelig bemærket, at jeg kun har talt om, hvorledes Forholdene ere i Fyen; jeg har udtrykkelig bemærket det, for at det ikke skulde misforstaaes. Den ærede første Landsstingsmand for 5te Kreds (Stampe) har spurgt mig, om alle Vinduerne ville blive satte ind o. s. v., hvis Menighederne kom til at eie Kirkerne. Jeg seer mig virkelig ikke istand til at besvare dette Spørgsmaal (Munterhed), men derimod kan jeg svare for, at da vil Misforståelsen svinde bort; thi da er det Menighedernes egen Skyld, naar disse billige Fordringer ikke blive opfyldte. Forsaavidt den ærede 5te Landsstingsmand for 1ste Kreds (Drsted) har talt imod Naturaltiendens Afsløsning, skal jeg, da jeg meget interesseres mig for, at dette Forslag af Majoriteten i Udvalget gaaer igjennem, hvis ikke det foreliggende Forslag kan gaae igjennem, tillade mig at anføre nogle Uttringer. Der er sagt af den meget ærede Landsstingsmand, at man ikke burde tvinge Tiendeyderne, naar de ikke selv vilde. Men Marsagen til, at mangfoldige Tiendeydere ikke ville have deres Naturaltiende afløst, ligger ikke i de Grunde, den ærede Landsstingsmand har anført, men mangengang ligger det deri, at Tienden bliver virkelig ikke præsteret in natura, men det skeer i Almindelighed saaledes, at naar der kommer en ny Præst til en Menighed, saa komme enkelte Beboere, der ikke have nogen fast Tiendeaccord, hen til ham og sige: „vi haabe, at det forbliver saaledes, som det var i Deres Formands Tid“, og naar dette indrømmes dem, faae de det derved billigere end adskillige af deres Medborgere, der boe ved Siden af. Præsten er moralsk forpligtet til at gaae ind derpaa; han kan ikke undslaae